

30/2004. (XII. 30.) KvVM rendelet

a felszín alatti vizek vizsgálatának egyes szabályairól

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Kvt.) 110. § (8) bekezdés *m*) pontjában kapott felhatalmazás alapján a következőket rendelem el:

A rendelet hatálya

1. § A rendelet hatálya

a) a felszín alatti víztestek (a továbbiakban: víztest)

aa) kijelölésével,

ab) állapotának jellemzésével, értékelésével,

ac) monitorozásával,

ad) az aa)-ac) pontban meghatározottak felülvizsgálatával,

b) a felszín alatti vizek vizsgálatával és monitorozásával,

c) az a)-b) pontok szerinti feladatok végrehajtásához szükséges adatok gyűjtésével, feldolgozásával, szolgáltatásával

össze függő jogokra és kötelezettségekre terjed ki.

A víztest kijelölése

2. § (1) A víztest kijelölése magában foglalja annak térbeli lehatárolását, elhelyezkedésének térképi rögzítését, továbbá azonosítását.

(2) Az országhatárral osztott víztest kijelölését egyeztetni kell az érintett országgal, amelyről a Magyar Állami Földtani Intézet bevonásával a környezetvédelmi és vízügyi miniszter (a továbbiakban: miniszter) gondoskodik az irányítása alá tartozó szervezetek révén, a külön jogszabályban meghatározottakra tekintettel.

(3) A víztestet a földrajzi elhelyezkedésre utaló névvel és azonosító kóddal kell ellátni.

(4) A víztest síkbeli határait, valamint - ahol ismert a vertikális elhatárolást jelentő felületeket térinformatikai rendszerben, legalább $M = 1:500\,000$ méretaránynak megfelelő felbontású és tartalmú digitális térképi adatbázisban kell megadni.

(5) A víztest határait és azonosítását tartalmazó dokumentum a nyilvánosság, a (4) bekezdés szerinti digitális térképi adatbázis az adatforgalomban részt vevő költségvetési szerv, továbbá a miniszter, valamint más érintett miniszter irányítása alá tartozó szerv számára hozzáférhető.

3. § (1) A víztest kijelölését

a) a víztartó képződmény típusa és előfordulása alapján

aa) a karsztos,

ab) a medence területek porózus és nem karsztos,

ac) az aa)-ab) pontok szerinti vizek kivételével a hegyvidéki területek közeteiben lévő vizek,

b) a víztartó képződményből felszínre kerülő víz hőmérséklete alapján

ba) a 30 °C -ot meg nem haladó hőmérsékletű, hideg

bb) a 30 °C -nál magasabb hőmérsékletű, termál

vizek,

c) az a) és b) víztartó képződményeken belül a felszín alatti vízgyűjtők, az áramlási viszonyok, a földtani felépítés és a természetes vízkémiai összetétel együttese alapján kell elvégezni.

(2) Az (1) bekezdés szerinti víztartó képződmény olyan felszín alatti közetréteg vagy közetrétegek együttese, amely porozitása és áteresztőképessége lehetővé teszi a 10 m^3 /napot meghaladó vízkitermelést vagy több mint 50 személy ivóvízellátását.

(3) A kijelölés folyamán figyelembe kell venni, hogy

a) a (2) bekezdésben meghatározott víztartó képződménynek, és

b) minden, napi 100 m^3 -nél több víz kivételére alkalmas víztartó képződménynek valamely kijelölt víztesthez kell tartoznia.

- (4) A kijelölést felül kell vizsgálni, és szükség esetén módosítani kell az alábbiak szerint:
- a) a külön jogszabály szerinti kockázatos helyzetűnek azonosított víztestek 7. § szerinti értékelése során, amennyiben a víztest egyes, azonos tulajdonságú részei jól elkülöníthetők egymástól, vagy
  - b) az országhatárokkal osztott víztestek esetében a 2. § (2) bekezdése szerinti egyeztetés keretében, vagy
  - c) amennyiben a víztest egyes részein a 9. § szerinti értékelés olyan mértékű különbségeket mutat, amely miatt a 11. § szerinti minősítés már nem végezhető el a víztestre összegzett formában, vagy
  - d) a kijelölés során felhasznált mennyiségi vagy minőségi alapinformációk változása miatt, vagy
  - e) a vízgyűjtő-gazdálkodási tervek készítéséhez kapcsolódóan a részletesebb tartalmú további jellemzés, illetve az állapotértékelés alkalmával.

A víztest állapotának jellemzése

4. § A kijelölést követően a víztestek állapotát jellemezni kell, kiemelt figyelemmel:

- a) a külön jogszabályban kijelölt és nyilvántartott védelem alatt álló területekre,
- b) a kockázatos helyzetű víztestekre,
- c) az országhatárral osztott víztest azon részére, amelyre a tevékenységből származó hatások az országhatáron áterjedhetnek,
- d) a víztest azon részére, amelytől felszíni víztest utánpótlódása vagy szárazföldi élővilág fennmaradása közvetlenül függ.

5. § (1) Az első jellemzést valamennyi víztestre vonatkozóan el kell végezni, melynek során a rendelkezésre álló, egyéb céllal gyűjtött hidrológiai, hidrogeológiai, földtani, talajtani, területhasználati információkra, a felszín alatti vizek terhelésére és igénybevételére vonatkozó ismeretekre, az ökoszisztémák megfigyelésére, a meglévő monitoring adatokra, továbbá a nagyobb térségeket felölelő, különböző szempontok szerint készített országos szintű feldolgozások felhasználhatók. Az első jellemzés során a kockázatos helyzetű víztesteket azonosítani kell.

(2) Az első jellemzés tartalmi és formai követelményeit e rendelet *1. számú mellékletének* 1. pontja tartalmazza.

(3) Az első jellemzés során a kockázatos helyzetű víztestet a következő szempontok szerint kell azonosítani:

- a) víznyomás)szint kedvezőtlen változása;
- b) a vízkivételek és a külön jogszabály szerinti hasznosítható felszín alatti vízkészlet összehasonlítása;
- c) vízkivételeknek és a bizonyított és a valószínűsíthető terheléseknek, ezen belül a diffúz és a pontszerű szennyező forrásoknak
  - ca) a felszín alatti vizek mennyiségére és minőségére,
  - cb) a felszíni víz állapotára,
  - cc) a felszín alatti vizektől függő vízi vagy szárazföldi ökoszisztémákra gyakorolt hatása;
  - d) a fedőréteg jellege, az áramlási viszonyok és a hidrogeológiai védettség;
  - e) a víztest minőségi állapota, illetve a szennyezettség bekövetkeztének veszélye különösen a tartós környezetkárosodások, szennyezett területek következtében;
  - f) az a)-e) pontokban foglalt bármely szempont szerinti értékeléshez szükséges rendelkezésre álló adat elégtelensége.

6. § (1) Az első jellemzésre alapozva további jellemzést kell készíteni valamennyi kockázatos helyzetű víztest, valamint az országhatárral osztott víztest esetében.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott víztestek közé nem tartozó víztestre kiterjedően a további jellemzést a vízgyűjtő-gazdálkodási tervek készítésekor kell elvégezni.

(3) A további jellemzés célja, hogy

- a) pontosabban lehessen mérlegelni azt, hogy a külön jogszabály szerinti jó állapotot a víztest az ott meghatározott határidőre eléri-e,
- b) meg lehessen határozni a környezeti célkitűzések elérése érdekében teendő intézkedéseket,
- c) a kockázatos helyzetű víztestek azonosítása az 5. § (3) bekezdésében foglalt szempontok szerint megtörténjen, amennyiben az az első jellemzés során nem valósult meg,
- d) a 4. § (1), az 5. § (1) és (3) bekezdésben meghatározottak elemzése, a víztest természetes állapottól való eltérésének mértéke, valamint ezek okainak vizsgálata megvalósuljon.

(4) A további jellemzést a külön jogszabályban foglaltak, valamint az 1. számú melléklet 2. pontja szerinti tartalmi követelmények alapján kell elvégezni. A további jellemzés során felhasználhatók a talajok minőségével összefüggő adatok, nyilvántartások és a monitoring rendszer, az erdőgazdálkodási tevékenységgel összefüggő adatok, a hulladékgazdálkodással kapcsolatos nyilvántartások és információs rendszerek, a mezőgazdasági és vidékfejlesztési támogatásokra vonatkozó adatok és monitoring rendszerek, a vízgazdálkodással, a felszín alatti vizekkel, valamint a

földtani közeggel kapcsolatos adatok, nyilvántartások, a természetes gyógtényezőkre vonatkozó nyilvántartások, illetve a Magyar Bányászati és Földtani Hivatal által gyűjtött adatok. A további jellemzés során szükség szerint kiegészítő feltárást és adatgyűjtést lehet végezni.

7. § A kockázatos helyzetűnek azonosított víztestek esetében a további jellemzés keretében részletesen kell elemezni a természetes állapottól való eltérés mértékét, a kockázatos helyzetet előidéző okokat és hatásokat a víztesten belül azokra a területekre összpontosítva, ahol

- a) a kedvezőtlen víz(nyomás)szint-változás tartósan tapasztalható,
- b) a felszín alatti vizektől függő ökoszisztémák sérültek,
- c) a felszín alatti víz elszennyeződött vagy tartós minőségromlás, tartós környezeti károsodás alakult ki.

Kockázatos helyzetű víztest

8. § (1) Kockázatos helyzetű a víztest, amennyiben

- a) adathiány miatt, vagy
- b) az első jellemzés alapján, vagy
- c) a további jellemzés alapján;

és a vízgyűjtő-gazdálkodási terv szerinti intézkedési programok ellenére nem valószínűsíthető a jó állapot elérése 2015. december 22-ig.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározottak felülvizsgálata, a környezeti célkitűzések teljesülésének ellenőrzése a miniszter által, a külön jogszabály szerint közzétételre kerülő

a) a felszín alatti vizek jó minőségi állapotának megállapítására szolgáló követelmények, és
b) a jelentős és tartósan romló tendenciák azonosítására és a tendenciák megfordítási pontjának meghatározására szolgáló kritériumok, továbbá

c) a 16. § (3) bekezdésének e) pontja szerinti módszertan alapján történik.

(3) A (2) bekezdés alapján meg kell határozni a kockázatos helyzetű

a) víztesteken belül azokat a területeket, ahol tevékenység következményeként a földtani közeg, illetve a felszín alatti víz tartósan károsodott, így a jó minőségi állapot egyáltalán nem vagy a tervidőszak végéig nem érhető el, illetőleg elérése aránytalanul költséges;

b) víztestek közül azokat a víztesteket, illetve víztestrészeket, ahol a jó mennyiségi állapot megvalósítása a felszíni víz és a felszín alatti vizektől függő vízi- vagy szárazföldi ökoszisztémák állapota kedvezőtlen következményekkel jár

ba) a vízrendezés, az árvízvédelem és a lecsapolás eredményessége, vagy

bb) a jogos vízkivételek

szempontjából.

A víztest állapotának értékelése és minősítése

9. § (1) A tevékenység felszín alatti vizekre vonatkozó hatását víztestenként értékelni és minősíteni kell e rendelet 2. számú mellékletben foglaltak alapján.

(2) Az (1) bekezdés szerinti értékelést és minősítést első alkalommal, az első vízgyűjtő-gazdálkodási terv megalapozása keretében kell elkészíteni, amelynek során a vízgyűjtő-gazdálkodás egyes szabályai szerint üzembe állított víztest-monitoring rendszer adatait kell használni.

10. § A felszín alatti víz állapotát befolyásoló folyamatok és a tevékenység felszín alatti vizekre gyakorolt hatásának értékelését évente el kell végezni, a felszín alatti vizek monitorozására, illetve ellenőrzés, önellenőrzés révén a tevékenységet végzők külön jogszabály szerinti adatszolgáltatására támaszkodva.

11. § (1) Az értékelés során a víztest állapotát a környezeti célkitűzések követelményeihez viszonyítva a 14. § szerinti víztest-monitoring alapján kell minősíteni. A víztest minősítését e rendelet 2. számú mellékletének 2. pontjában meghatározottak szerint kell elvégezni. A víztest minősítésének adatait térinformatikai rendszerben, legalább M=1:500 000 méretarányban megfelelő felbontású és tartalmú digitális térképi adatbázisban kell megadni és ez alapján ábrázolni.

(2) A víztest állapotának minősítését indokolással, továbbá térképes bemutatással a vízgyűjtő-gazdálkodási tervben közzé kell tenni.

(3) Az (1) bekezdés szerinti minősítés keretében:

a) a víztest jó állapotára vonatkozó előírások teljesülését ellenőrizni kell, a 8. § (2) bekezdésében foglalt figyelembevételével,

b) amennyiben a jó állapot kritériumai nem teljesülnek, az okokat részletesen indokolni kell és meg kell határozni azokat a feltételeket, amelyek mellett a jó állapot 2015-ig elérhető,

c) amennyiben a jó állapot nem érhető el 2015. december 22-ig, a külön jogszabály alapján módosított követelmények teljesülését ellenőrizni kell,

d) a c) pontban foglaltak fennállása esetében a 8. § (3) bekezdés szerinti meghatározást el kell végezni.

Felszín alatti vizek állapotának monitorozása

12. § (1) A felszín alatti vizek mennyiségi és minőségi állapotának változását monitorozással kell nyomon követni.

(2) Az (1) bekezdés szerinti monitoring rendszer magában foglalja a mennyiségi és minőségi állapot észlelő-, mérő-, megfigyelő- és ellenőrző rendszerét, továbbá az állapotot befolyásoló természeti hatások, valamint a tevékenység felszín alatti vízre gyakorolt hatásának ismeretét megalapozó adatokat.

13. § (1) A természeti hatásokra vonatkozó meteorológiai, hidro-meteorológiai adatokat (így például a csapadék mennyisége és minősége, párolgási adatok) a miniszter irányítása alá tartozó szervezetek, így különösen az Országos Meteorológiai Szolgálat biztosítja.

(2) A tevékenység felszín alatti vízre gyakorolt hatásának ismeretét megalapozó adatok megállapítása a területi és a környezethasználati monitoring alapján történik.

(3) A területi monitoring rendszer magában foglalja:

a) a miniszter irányítása alá tartozó szervezetek által folyamatosan üzemeltetett monitoring rendszereket

aa) a mennyiségi állapotot ellenőrző rendszereket, így különösen környezetvédelmi és vízügyi igazgatóságok által végzett talaj-, réteg-, karszt- és termálvíz(nyomás)szint észleléseket, továbbá a forrásmegfigyeléseket,

ab) a felszín alatti vizekkel összefüggő felszíni vizek mennyiségére vonatkozó, a környezetvédelmi és vízügyi igazgatóságok által végzett vízrajzi tevékenységet,

ac) a minőségi állapotra vonatkozóan azokat az objektumokat, ahol rendszeres mérést végeznek a környezetvédelmi felügyelőségek (a továbbiakban: felügyelőség), így különösen a környezetvédelmi talajvízminőség megfigyelő hálózatot, a külön jogszabály szerinti nitrát monitoringot és a nagy vízfolyások mentén kialakított havária monitoringot,

ad) speciális, egy adott térség megfigyelésére kialakított monitoring rendszereket, így különösen a távlati vízbázisok területén végzett megfigyeléseket;

b) más állami szervezet által folyamatosan üzemeltetett monitoring rendszereket, azaz

ba) a Magyar Állami Földtani Intézet által folytatott felszín alatti víz(nyomás)szint észleléseket,

bb) a növény és talajvédelmi szolgálatok által működtetett Talajvédelmi Információs és Monitoring Rendszert;

c) a külön jogszabály szerint a települési önkormányzatok által, a település közigazgatási területén lévő felszín alatti víz mennyiségi és minőségi állapotára kiterjedő monitorozást;

d) állami szervek, tudományos intézmények, szervezetek által időszakosan végzett, illetve expedíciós felméréseket.

(4) A környezethasználati monitoring rendszer magában foglalja:

a) a felszín alatti víz mennyiségi, illetve minőségi állapotát érintő tevékenységet folytató által, a külön jogszabály szerint végzett megfigyelések, így különösen a vízközművek - a hulladéklerakók üzemeltetéséhez, a bányatavak hasznosításához -, az ivó-, ásvány- és gyógyvízhasználatok vízbázisvédelmi tevékenységéhez kapcsolódó monitorozást;

b) a szennyezett, tartósan károsodott területeken külön jogszabály szerinti kármentesítési monitoring rendszereket.

(5) Az (1) bekezdés és a (3) bekezdés b)-d) pont, valamint a (4) bekezdés szerinti mérések, megfigyelések eredményeit a külön jogszabályban meghatározottak alapján kell biztosítani.

Monitoring program

14. § (1) A külön jogszabály szerinti monitoring program a 12. § szerinti monitoring rendszerből kiválasztott objektumokon végzett monitorozásból áll, amelyek észlelő és mérőhelyeit a vízgyűjtő-gazdálkodási tervben rögzíteni kell. A monitoring program részeit képezi:

a) a 4. § a) pont szerinti védett területeken a felszín alatti vizek állapotát mérő és észlelő rendszerekből kiválasztott objektumok, és

b) a minden víztestre kiterjedő víztest-monitoring rendszer.

(2) Az (1) bekezdés *b*) pontja szerinti víztest-monitoring a 13. § (3) bekezdés *a*) pontja szerinti monitoring rendszerekből kiválasztott észlelő és mérőhelyekből áll.

(3) A víztest-monitoring részei:

- a*) a mennyiségi monitoring,
- b*) a minőségi monitoring, ezen belül
  - ba*) a kémiai felügyeleti,
  - bb*) a kémiai operatív

monitoring.

(4) A víztest-monitoring eseti jellegű feltárásokkal kiegészíthető, kialakításának szempontjait e rendelet 3. számú melléklete határozza meg.

(5) A mennyiségi monitoring a víztestek víznyomásmérszintjében, nyomásállapotában bekövetkezett hosszú idejű változások megfigyelésére szolgál, figyelembe véve az utánpótlódás rövid és hosszú idejű változásait.

(6) A minőségi monitoring összefüggő és átfogó képet ad a felszín alatti vizek minőségi állapotáról minden víztestre kiterjedően, továbbá bemutatja a külön jogszabály szerinti szennyező anyagok koncentrációjának változását.

15. § (1) A monitoring program alap- és észlelési adatainak nyilvántartását a VITUKI Kht. végzi. A nyilvántartáshoz a VITUKI Kht. a kutak és források alapadatait egyeztetni az Országos Kútkezeléssel, illetve az Országos Forráskézeléssel.

(2) A monitoring programba tartozó objektumok alapadataiban történő változásokat és a tárgyévi észlelési adatokat a tárgyévet követő március 31-ig kell a VITUKI Kht. részére megküldeni.

Adatszolgáltatás és koordináció

16. § (1) A víztestek jellemzését, illetve a felszín alatti vizek állapotvizsgálatát a monitoring rendszerekre, a víztestek értékelését és minősítését a 14. § szerinti monitoring program észlelő és mérőhelyeinek adataira támaszkodva a VITUKI Kht. végzi.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott feladat ellátásához szükséges, feladatkörökhöz tartozó adatokat a miniszter irányítása alá tartozó szervezetek nyilvántartják és azokat a VITUKI Kht. részére a tárgyévet követő március 31-ig szolgáltatják.

(3) Más érintett miniszter irányítása alá tartozó szervek (így különösen a Magyar Állami Földtani Intézet, a Növény- és Talajvédelmi Központi Szolgálat, az Országos Tisztifőorvosi Hivatal Országos Gyógyhelyi és Gyógyfürdőügyi Főigazgatóság, a „Fodor József” Országos Közegészségügyi Központ Országos Környezetegészségügyi Intézet) az (1) bekezdésben foglalt feladat ellátásához szükséges adataikat a külön jogszabályban foglaltak szerint biztosítják.

(4) A 13. § (3) bekezdés *c*) pontja szerinti monitorozás eredményeit a települési önkormányzat az illetékes felügyelőség részére a tárgyévet követő március 1-jéig megküldi.

(5) A VITUKI Kht. az (1) bekezdéshez kapcsolódóan:

a) ellátja a 13. § (3) bekezdés *a*) és *d*) pontja szerinti országos adatbázisok rendszergazda feladatait, továbbá a 13. § (5) bekezdése szerinti információk, adatszolgáltatások összehangolt központi nyilvántartását;

b) javaslatot dolgoz ki a 14. § szerinti monitoring program meghatározásához, valamint az (1) bekezdés szerinti vizsgálatokhoz,

ba) a módszertani útmutatókra, üzemeltetési szabályzatra, tervezési segédletekre, adatlapokra, adatszolgáltatási rendre,

bb) az érintett monitoring rendszerek fejlesztésére, így különösen a 13. § (2) bekezdés szerinti monitoring szükséges módosítására,

bc) a különböző szervezetek által működtetett monitoring rendszerek adatforgalmának eljárási rendjére,

bd) az információs rendszerek fejlesztésére,

be) a kiegészítő mérésekre,

bf) a bevonandó szervezetek körére;

c) elkészíti a 14. § (1) bekezdés szerinti monitoring program javaslati tervét a 13. § (3) bekezdés *b*) pontja szerinti intézményekkel együttműködésben;

d) részt vesz a külön jogszabály szerinti intézkedési programok kidolgozásában;

e) kidolgozza a víztestek minősítésére, a monitoring program üzemeltetésére vonatkozó műszaki előírásokat és a szabványosított módszereket, továbbá javaslatot tesz a 2. számú melléklet 2.4. pontja szerinti évről-évre, időszakra.

Vegyes, záró és átmeneti intézkedések

17. § (1) E rendelet a kihirdetését követő 30. napon lép hatályba.

(2) A 14. § (1) bekezdésében meghatározott víztestmonitoring észlelő és mérőhelyeinek kiválasztását a 16. § (1) bekezdése szerinti koordináló intézmény 2005. december 31-ig végzi el.

(3) A 16. § (5) bekezdés *e*

(4) Azon felszín alatti vizet érintő, a víztestek vizsgálata szempontjából kiemelt jelentőségű külön jogszabály szerinti vízkivételek, illetve terhelések esetében, ahol a tevékenység nem ellenőrzött módon történik, a vízügyi felügyelet, illetve a felügyelőség a külön jogszabály figyelembevételével 2006. december 22-ig intézkedik a monitoring kialakításáról, működtetéséről, és az adatszolgáltatás elrendeléséről.

(5) A 6. § (2) bekezdéséhez tartozó jellemzést, továbbá a 9. § (1) bekezdés szerinti értékelést első alkalommal 2008. június 30-ig, ezt követően hatévente kell elkészíteni.

18. § (1)

(2)

19. § E rendelet az Európai Parlament és Tanács 2000. október 23-i keltezésű, 2000/60/EK számú, „Az európai közösségi intézkedések kereteinek meghatározásáról a víz politika területén” című irányelv 3., 5., 7. és 8. cikkében, valamint II. és V. számú mellékletében foglaltaknak való megfelelést szolgálja.

1. számú melléklet a 30/2004. (XII. 30.) KvVM rendelethez

Az első és a további jellemzés

1. Az első jellemzés

A jellemzést bemutató dokumentáció általános formája az M=1:500 000 méretarányának megfelelő felbontású és tartalmú digitális térképi adatbázis alapján készített térképsorozat, illetve az ehhez tartozó szöveges leírás és táblázat, amelyek együttesen bemutatják:

a) a víztest természetes állapotát meghatározó földtani tényezőket:

aa) a víztartó és a vízrekesztő képződmények földtani és vízföldtani jellemzőit, így különösen a hidraulikai vezetőképességet, a porozitást és az áramlási rendszereket,

ab) a fedőképződmények, illetve a talaj jellemzőit, különös tekintettel a csapadékból történő utánpótlódás lehetőségére és a szennyező anyagok bejutását befolyásoló vízföldtani adottságokra, a talajvízforgalomra, így különösen a fedőképződmények típusára, vastagságára, porozitására, hidraulikai vezetőképességére, abszorpciós tulajdonságára, (hidrogeológiai védettségre);

b) a víztest természetes mennyiségi állapotát:

ba) a természetes utánpótlódási- és megcsapolási területeket, a vízforgalmat jellemző sokéves átlagértékekkel,

bb) az utánpótlódás és megcsapolás átlagos jellemzőinek területi és időbeli változását, a hasznosítható felszín alatti vízkészlet számításához szükséges adatot is,

bc) a felszín alatti víz(nyomás)szintek sokévi átlagos értékeinek térbeli változását és ingadozását;

c) a víztest természetes minőségi állapotát,

ca) a kémiai összetételt az összes oldott sótartalom és a hidrogeokémiai típus megadásával és a gáztartalom térbeli változását,

cb) a sokévi átlagos hőmérséklet,

cc) természetes eredetű elem dúslások, vízminőségi anomáliák, ismert (A_p) bizonyított háttér-koncentrációk ismertetésével,

medenceterületeken térben elkülönítve, a rétegzettség bemutatásával;

d) a felszíni vízi-, illetve szárazföldi ökoszisztémáknak a felszín alatti víz mennyiségi és kémiai állapotától való függését:

da) azoknak a víztesteknek a megjelölésével, ahol az ökoszisztéma jó állapota függ a felszín alatti táplálástól

db) azoknak az ökoszisztémáknak a meghatározásával, amelyek jelentősen károsodhatnak a felszín alatti víz állapotában bekövetkező változások miatt, különös tekintettel a védett természeti területekre és az erdőkre;

e) a víztest mennyiségi, minőségi állapotát befolyásoló tevékenységeket;

ea) a vízkivételek összegzett értékeit,

eb) a vízkivételek által okozott tartós vízszintsüllyedésekre és vízminőség-változásokra vonatkozó feldolgozás eredményeit,

ec) a felszín alatti vízdúsítás összegzett értékét,

ed) a felszín alatti vízbe történő közvetlen bevezetések víztest szintű mennyiségi és minőségi összegzett értékét,

ee) a pontszerű és nem pontszerű (diffúz) szennyező-forrásokat,

ef) tartósan károsodott szennyezett területeket,

eg) a víztest mennyiségi és minőségi állapotában olyan mértékű változást okozó egyéb tevékenységeket, illetve területhasználatokban bekövetkező változásokat, amelyek akadályozzák a jó mennyiségi-, illetve minőségi állapot elérését.

2. Az 1. pontot kiegészítő, a további jellemzés

A tevékenység felszín alatti vizekre gyakorolt hatásának vizsgálata keretében a következő adatokat kell folyamatosan összegyűjteni és értékelni:

a) a felszín alatti víztest földtani jellemzői, beleértve a földtani egységek kiterjedését és típusát, továbbá az 1. pont a), b), c) és d) pontok szerinti információk;

b) 10 m³/napot elérő vagy annál nagyobb vagy 50 embernél többet ellátó ivóvízkivétel, továbbá a felszín alatti víztől függő vízi- és szárazföldi ökoszisztémák állapotát jelentősen befolyásoló közvetlen vízkivétel esetében:

ba) a vízkivétel helye és a vízhasználat célja,

bb) az éves átlagos vízkivétel mértéke (partiszűrős vízkivételek esetén külön feltüntetve a háttér felőli utánpótlódás becsült értékét),

bc) a kitermelt víz kémiai összetétele és hőmérséklete,

bd) a vízkivételek által okozott - több évet meghaladó tartós víz(nyomás)szintsüllyedés hatásterülete és mértéke;

c) felszín alatti vízbe történő közvetlen bevezetések esetében:

ca) a bevezetés éves átlagos mennyisége,

cb) bevezetett, visszasajtolt víz minősége,

cc) a bevezetések által okozott tartós víz(nyomás)szint térbeli kiterjedése és változása,

cd) a felszín alatti vízbe közvetlenül bevezetett szennyezőanyagok mennyisége és minősége;

d) az utánpótlódási területeken lévő környezethasználatok esetében:

da) a potenciális, illetve a tényleges pontszerű, vonalmenti és diffúz szennyezőforrások helye, jellege, a tényleges szennyezőforrásoknál a földtani közegbe közvetlenül bevezetett legnagyobb mennyiségű, továbbá legnagyobb kockázatú szennyező anyagok éves mennyisége,

db) a tartósan károsodott szennyezett területek helye, a szennyezettség mértéke, a legnagyobb mennyiségű, továbbá a legnagyobb kockázatú szennyező anyag feltüntetésével,

dc) a felszíni vizeket érintő jelentős kotrások és duzzasztások, továbbá a gáttal történő 100 000 m³-nél nagyobb vízviszatarthatás, illetve a 300 ha-nál nagyobb lecsapolás adatait,

dd) a felszín alatti víz természetes védettségét csökkentő tevékenységek (külszíni bányászat, jóléti tavak, továbbá a nem megfelelően kiképzett vagy felhagyott kutak stb.) helye, szennyezés-közvetítő hatása,

de) a víztest utánpótlódási területeinek területhasználatai, tekintettel a lokális hatásokra,

df) a da)-de) pontok szerinti tevékenységeknek a felszín alatti víz mennyiségi és minőségi állapotára gyakorolt hatása;

e) a hasznosítható felszín alatti vízkészlet és a vízkivételek területi eloszlása, viszonya, megkülönböztetve az engedélyezett közvetlen- és a becsült közvetett vízkivételeket és a felszín alatti vízdúsítást.

2. számú melléklet a 30/2004. (XII. 30.) KvVM rendelethez

A víztest állapotának értékelése és minősítése

1. A víztest állapotértékelésének célja, valamint annak során elvégezendő feladatok

1.1. A jellemzések eredményeinek egybevetése a környezeti célkitűzésekkel;

1.2. a környezeti célkitűzések megvalósítását szolgáló vizsgálatok elvégzése (így különösen a külön jogszabály szerinti (M₁) igénybevételi határérték-, megfordítási pontok-, az (A₀) bizonyított háttér-koncentráció és a (B) szennyezettségi határérték összehasonlítása a víztest állapótával);

1.3. a víztest mennyiségi vagy minőségi állapotában észlelt tartós állapotváltozás statisztikai módszerekkel történő meghatározása, különös tekintettel a szennyező anyagok tevékenység hatására kialakult, növekvő tendenciájára, illetve a tendencia irányának változására;

1.4. a víztest állapotának minősítése;

1.5. az értékelés, elemzés megbízhatóságának számszerűsítése.

Az 1.1-1.5. alapján elvégzett értékelés alkalmas azon víztestek kimutatására, amelyek a 9. § (2) bekezdés szerinti vizsgálatok szerint nem érik el a jó állapotot, ezért a mennyiségi vagy a minőségi állapotuk gyenge minőségű, valamint a jó állapotúnak minősített víztest esetén a kedvezőtlen folyamatok kimutatására, figyelemmel a környezeti célkitűzésekre.

2. A víztest állapotának minősítése

2.1. A víztest minősítése lehet:

a) mennyiségi állapota alapján

aa) jó, amelynek jelölése: zöld szín,

ab) gyenge, amelynek jelölése: piros szín;

b) minőségi állapota, ezen belül a kémiai állapot alapján

ba) jó, amelynek jelölése: zöld szín,

bb) gyenge, amelynek jelölése: piros szín.

2.2. A 2.1. a) és b) pontjai szerinti kategórián belül meg kell különböztetni és jelölni kell az állapot változását. Ha az 1.3. pont szerinti vizsgálat szerint:

a) a mennyiségi állapot tekintetében

aa) a víz(nyomás)szint romló, a jelölés: fekete vonalkázás,

ab) a víz(nyomás)szint javuló, a jelölés: kék vonalkázás;

b) a kémiai komponensek tekintetében az állapot tendenciája:

ba) romló, a jelölés: fekete pontozás;

bb) javuló, illetve a romló tendencia megfordult, a jelölés: kék pontozás;

c) állandó állapot esetén nincs jelölés.

2.3. A kémiai állapotának értékelése és minősítése során a víztest-monitoring megfigyelési pontjainak eredményét a teljes víztestre kell összegezni.

A kémiai komponensekre vonatkozóan

a) ki kell számítani a megfigyelési eredmények középértékét a felszín alatti víztest vagy víztest-csoport minden egyes megfigyelési pontjára, majd

b) ezeknek a középértékeknek az alapján a külön jogszabály, továbbá a 11. § (3) bekezdés a) pontja szerinti számításokra támaszkodva állapítható meg, hogy a felszín alatti víztest kielégíti-e a jó kémiai állapot feltételeit.

2.4. A víztest jó állapotára vonatkozó előírások teljesülését ellenőrizni kell. Ehhez szükséges annak az évnak és időszaknak a meghatározása, amelytől a tendencia jellemzőit számítani kell.

3. számú melléklet a 30/2004. (XII. 30.) KvVM rendelethez

A víztest-monitoring kialakításának szempontjai

1. A mennyiségi monitoring kialakításának szempontjai

1.1. Biztosítja minden felszín alatti víztest, víztest-csoport mennyiségi állapotának értékelését, beleértve az (M_1) igénybevételi határérték, illetve a hasznosítható felszín alatti vízkészlet meghatározását, ellenőrzését.

1.2. A mennyiségi állapot szempontjából kockázatos, illetve országhatárral osztott víztestek esetében a megfigyelési pontok térbeli sűrűségét és az észlelés gyakoriságát úgy kell meghatározni, hogy az biztonsággal alkalmas legyen

a) a vízkivételek és a vízbevezetések felszín alatti víz(nyomás)szintekre gyakorolt hatásának számbavételére, ellenőrzésére,

b) az országhatárt keresztező áramlás irányának és hozamának meghatározására.

2. A minőségi monitoring kialakításának szempontjai

2.1. A kémiai felügyeleti monitoringra vonatkozó követelmények

A kémiai felügyeleti monitoring

- a) kielégíti és igazolja a tevékenység hatásának becslésére szolgáló ismereteket,
- b) információt ad minden egyes olyan időszakra, amelyre a vízgyűjtő-gazdálkodási terv vonatkozik, és alkalmasnak kell lennie a kémiai operatív monitoring tervezésére,
- c) az alábbi alapkivétel méréseire terjed ki:
  - ca) oxigéntartalom, pH-érték, vezetőképesség, nitrát, ammónium,
  - cb) a víz ionösszetételét meghatározó komponensekre, így különösen: nátrium, kálium, kalcium, magnézium, klorid, szulfát, hidrogénkarbonát;
- d) rendelkezik térben elegendő megfigyelési ponttal a kockázatos helyzetű, valamint az országhatárokkal osztott víztesteken ahhoz, hogy
  - da) a kockázatos helyzetű víztestek esetében kellő számú adat álljon rendelkezésre mindazon szennyező anyagra vonatkozóan, amelyek a felszín alatti vizek vizsgálata, a víztestek jellemzése alapján veszélyeztetik a felszín alatti víz jó kémiai állapotát;
  - db) az országhatárral osztott víztestek esetében kellő számú adat álljon rendelkezésre mindazon komponensre, amelyek fontosak lehetnek az országhatáron átáramló felszín alatti vizet igénybevevő közvetlen vízkivétel szempontjából.

2.2. A kémiai operatív monitoringra vonatkozó követelmények

A kémiai operatív monitoringot két felügyeleti monitoring közötti időszakban kell üzemeltetni a víztest jellemzése, valamint a felügyeleti monitoring által kimutatott eredmények alapján kockázatos helyzetű víztestben, illetve víztest részeken úgy, hogy

- a) területi sűrűsége alkalmas legyen a víztest vagy víztest-csoport kémiai állapotának meghatározására,
- b) gyakorisága elegendő legyen a szennyező anyag koncentráció növekvő tendenciájának pontosítására, de évente legalább egyszeri mintavételt és elemzést kell végrehajtani,
- c) az a) és b) pontok szerinti adatok reprezentálják a víztest, vagy víztest-csoportok minőségét.

3. Az 1. és 2. pont alapján kialakított víztest-monitoring objektumainak EOVS koordinátáit a digitális térképi adatbázisban ± 1 m-es pontossággal kell megadni.